

NOTAT

Dato: 01.07.2019

Til:

Fra: Kari-Anne Steffensen Gorset

REFERAT FRA ÅPENT MØTE OM UTRYDDELSE AV GJEDDE OG MORT FRA HALLUMTJERN OG HOLTEPUTTEN

For å informere om at Lunner og Jevnaker kommuner har søkt om å få bruke rotenon for å bekjempe de uønska artene gjedde og mort fra Holteputt og Hallumtjern i Sløvikavassdraget, ble det invitert til åpent møte 25.juni på Lunner rådhus. Grunneiere til vassdraget ned t.o.m Vassjø ble invitert med eget brev og i tillegg ble møtet annonsert i avisa, på kommunenes hjemmesider og facebooksider. Det var 20 frammøtte i tillegg til Ola Hegge fra fylkesmannen i Innlandet og undertegnede.

Lunner kommune ønsket velkommen og fortalte kort om hva som har skjedd og bakgrunnen for søknaden fra kommunene om å bruke rotenon. Ola Hegge hadde deretter en presentasjon som tok for seg:

- problematikken omkring spredning av de fremmede artene. Frykten er at artene skal spre seg til Vassjø og derfor er det viktig å bekjempe artene raskt. Mye næringstilsig fra før og mort vil bidra til å forverre tilstanden
- hva er rotenon - plantegift. Veterinærinstituttet gjør selve spredninga. Viktig at det blir gjort riktig
- hvordan rotenonbehandling av Grunningen i Gran kommune ble gjennomført
- undersøkelser som foreløpig er gjort i Hallumtjern, Holteputt og Vassjø av Vassjø fiskeforening m.fl
- saksbehandling av søknad om rotenon. Miljødirektoratet. Legges på høring.
- virkninger av rotenon (drikkevann, bading, vanningsvann, dyr, fugler mm). Hare en føre-var-holdning
- informasjonsarbeid viktig. Må legge en mediestrategi
- etterarbeid som plukking av død fisk, vannprøver
- nedbrytning av rotenon

I tillegg fortalte Vassjø fiskeforening hva de hadde gjort/bidratt med etter at de uønskede artene ble oppdaget (lodd opp vannene, drevet prøvefiske). Bl.a bruker de storruse for å undersøke hva som er i Vassjø. De viste også til at det er dyktige fiskere som er observante.

Lunner grunneierlag bidrar også og har bl.a planer om å sette opp plakater med opplysninger om faren ved å spre arter.

Spørsmål/problemstillinger som ble tatt opp:

Hvor lang tid tar det før en kan bruke vannet? Dette kan variere. Hvis behandling blir gjort på høsten, kan det være igjen noe rotenon helt til vannet sirkulerer på våren. En må ta vannprøver for å avdekke dette.

Dreper rotenon alt liv i vannet? Rotenon er akutt giftig, men noen arter tåler giften godt. Må regne med at giften dreper alt liv i bekken ned til Vassjø, men dreper ikke alt i Vassjø (fisken har en evne til å «rømme» fra giften). En kan sette ei sperre i bekken for å hindre at fisk fra Vassjø vandrer opp. Kan evt ta opp fisk ved el.fiske før behandling med rotenon for å spare disse. Giften har ikke direkte effekt på fugler og pattedyr og giften oppkonsentreres ikke i næringskjeden. Ingen helsefare for beitedyr, men melkedyr bør ikke drikke rotenonholdig vann.

Bevaring av stedegen stamme: det ble stilt spørsmål om det vil bli tatt rogn/melke fra ørret i Hallumtjern. Det må i såfall passe tidsmessig med gyting (okt). En kan fint bruke samme stamme som i Vassjø. Det er i utgangspunktet satt ut fisk hvert 5.år i Hallumtjern, men dette er avhengig av økonomi i grunneierlaget og det er en stund siden det ble satt ut sist. Regnbueørret er i sin tid satt ut i Holteputt. Det er uansatt krevende å finne ut av opphavet til fisken.

Vilkår ved en evt tillatelse til bruk av rotenon: skilting rundt vannene og vassdraget fram til en har påvist at det er fritt for rotenon. Må plukke død fisk på spredningsdagen og dagen etter som et minimum. Følge opp med vannprøver for å sjekke når vannet er fritt for rotenon.

Hva kan en gjøre for å stoppe spredning av fremmede fiskearter?
Sette opp plakater på flere relevante språk. Opplyse om at det er miljøkriminalitet å spre fremmede arter. Lunner grunneierlag og Vassjø fiskeforening kan gjøre dette. Kommunen undersøker om det finnes noen ferdigproduserte plakater til formålet.

Det finnes muslinger i bekken mellom Holteputt og Hallumtjern - vil de klare seg?
det vil antageligvis gå bra.

Vanning av bær: i år er sesongen sein og en vil ha behov for vanning også i august.

Hvis en får til å bekjempe de fremmede artene her og på sikt også i den nordlige armen av vassdraget (har vært gjedde i 15-20 år), så vil dette være et eldorado for fiske.

Det vil være viktig å begrense ytterligere tilførsler av næringsstoffer. Både tiltak innenfor landbruket og innen avløpssektoren er viktig.

Nye opplysninger i møtet:

Melkekyr beiter ved Holteputt og drikker vannet der. Disse dyra må få en alternativ kilde til drikkevann.

Drikkevann: 4-6 husstander omkring Vassjø tar drikkevann fra innsjøen. Kommunen må skaffe erstatningsvann til drikkevann den tida vannet inneholder rotenon. Viktig at de som bor rundt Sverigetjern, nedstrøms Vassjø også blir varslet.

Det ble stilt en del spørsmål under møtet og gitt svar. De frammøtte fikk beskjed om å ta kontakt om det er noe mer de lurer på i etterkant av møtet.

Ref.
Kari-Anne Steffensen Gorset
enhetsleder arealforvaltning

Referanse:19/887-7